

Mishnah Menahot, chapter 4

משנה מנחות פרק ד

(1) The [mitzvah of tzitzit requires four twisted threads for each corner of a four-cornered garment, either two blue threads and two white, or one blue and three white. The absence of] the blue [thread] does not invalidate the white [thread], nor does the [absence of the] white invalidate the blue

א התכלת אינה מעכבת את הלבן, והלבן אינו מעכב את התכלת. תפלה של יד אינה מעכבת של ראש, ושל ראש אינה מעכבת של יד. הסלת והשמן אינן מעכבין את היין, ולא היין מעכבן. המתנות שעל מזבח החיצון אינן מעכבות זו את זו: ב הפרים והאילים והכבשים אינן מעכבין זה את זה. רבי שמעון

[consequently, if one placed four blue or four white threads, the tzitzit would be valid]. The [absence in tefillin of the] hand-tefillah does not invalidate the head-tefillah, nor does the [absence of the] head-tefillah invalidate the hand-tefillah [and therefore, if one only has one tefillah, he should put it on]. The [absence, in those sacrifices which require flour, oil and wine (see Numbers 15:3-7), of] fine flour and oil does not invalidate the wine, nor does the [absence of the] wine invalidate them. The [omission of one of the] applications [of the blood] on the outer altar [e.g., a sin-offering requires four applications] does not invalidate the rest [i.e., one application effects atonement (see Mishnah Zevahim 4:1)].

(2) The [absence of either the] bull or the [two] rams or the [seven] lambs [which are brought with the two loaves of bread on Shavuot (see Leviticus, 23:18)] does not invalidate the others [i.e., the other additional (mussaf) sacrifices, consisting of two bulls, one ram and seven lambs which are brought on Shavuot (see Numbers, 28:27)]. Rabbi Shimon says: If they had [enough money for the] many

רבנו עובדיה מברטנורא

א התכלת אינה מעכבת את הלבן. אע"ג דמצוה לתת שני חוטין של תכלת ושני חוטין של לבן, או חוט אחד של תכלת ושלשה חוטים של לבן, אפילו הכי אין זה מעכב את זה, ואם נתן ארבעתן של תכלת (או ארבעתן) של לבן, יצא: תפלה של יד אינה מעכבת של ראש. רמב"ם כתב, דוקא ששתיהן מצויין אצלו, אבל אם אין מצויה אצלו אלא אחת מהן לא יניח האחת עד שימצא האחרת, גזרינן שמא יטעה ויסמוך על אחת תמיד. וזה דלא כהלכתא. דמאן דאמר הכי בגמרא (מנחות מד). הדר ביה, מכח מה שהקשו לו, ואלא מאן דלית ליה תרתני מצות חדא מצוה נמי לא לעביד, בתמיה. והלכה בין ששניהן מצויין אצלו בין שאין מצויין אצלו אינן מעכבות זו את זו. וכן הוורו כל רבותי הלכה למעשה: הסולת והשמן. של מנחת נסכים: אינן מעכבין את היין. של נסכים. שאם הביאו את היין בלא סולת ושמן, מנסכו: המתנות של מזבח החיצון. כגון ארבע מתנות של חטאת: אין מעכבות זו את זו. שאם לא נתן אלא אחת כיפר. דכתיב (דברים יב) ודם זבחיך ישפך, שפיכה אחת משמע: ב הפרים והאילים והכבשים. הנך דכתיבי בפרשת אמור אל הכהנים, והקרבתם על הלחם שבעת כבשים תמימים בני שנה ופר בן בקר אחד ואילים שנים, הבאים עם שתי הלחם של עצרת, אינן מעכבים הפרים שנים ואיל אחד ושבעה כבשים של מוספים של עצרת הכתובים בפרשת

bulls but not [for] the accompanying libations, they should [choose to] bring one bull and its accompanying libations, rather than offer all of them without their libations [the *halachah* does not follow Rabbi Shimon].

(3) The [absence of the] bull, the rams, or the lambs [for burnt-offerings] or the he-goat [as a sin-offering] does not invalidate the [two loaves] bread [meal-offering of Shavuot (Leviticus *ibid.*)], nor does the [absence of the two loaves of] bread invalidate them. [However] the [absence of the loaves

of] bread invalidates the [peace-offering of the two] lambs [since they require waving alongside the bread (*ibid* verse 20)], but the [absence of the] lambs does not invalidate the [loaves of] bread; these are the words of Rabbi Akiva. Rabbi Shimon ben Nannos says: It is not so, but rather, the [absence of the] lambs invalidates the [loaves of] bread, while the [absence of the loaves of] bread does not invalidate the lambs; for so we find it was the case when the Israelites were in the wilderness for forty years they offered the lambs without the [loaves of] bread [since they didn't have any bread, only manna]; therefore, now also, we may offer the lambs without the meal-offering. Rabbi Shimon says: The *halachah* is according to the words of ben Nannos but the reason is not as he stated it; since the offerings stated in the Book of Numbers were offered in the wilderness,

רבנו עובדיה מברטנורא

פינחס. שאין [שני] פרים של מוספים מעכבין הפר של שתי הלחם, ולא הפר של שתי הלחם מעכב שני פרים של מוספים. וכן שני אילים של שתי הלחם אינן מעכבין האיל אחד של מוספים, ולא איל אחד של מוספים מעכב שני האילים של שתי הלחם. וכן הכבשים אין מעכבין אלו את אלו: ר' שמעון אומר אם היו להם פרים מרובין. כלומר, דמים כדי לקנות פרים כדי צרכן, ולא היו להם דמים לקנות נסכים, יביאו פר אחד ונסכיו. ומפיק לה מקרא דכתיב (יהוואקל מו) איפה לפר ואיפה לאיל יעשה מנחה ולכבשים כאשר תשיג ידו, וכי מדת פרים ואילים אחת היא, והלא מנחת פרים שלשה עשרון ומנחת אילים שני עשרון, אלא להודיעך שמוטב להביא פר אחד איל אחד עם איפתו מדה הראייה לו, מלהביא פרים מרובים ואילים מרובים בלא מנחתם. ואין הלכה כר' שמעון: ג הפר והאילים והכבשים והשעיר. הבאים בגלל הלחם. וכולן עולות חוץ מן השעיר שהוא חטאת: אין מעכבין את הלחם. שאם הביאו שתי הלחם של עצרת בלא הקרבנות הללו, מקודשין: הלחם מעכב את הכבשים. הנך כבשים הן שני כבשים דשלמים שהזקוק לתנופה עם הלחם: והכבשים אינן מעכבין את הלחם. שאם לא נמצאו כבשים, מביאים שתי הלחם והן קדושים כאילו הביאום עם הכבשים: קרבו כבשים בלא לחם. שהרי לא היה להם לחם במדבר אלא המן: הלכה כדברי

אומר, אם היו להם פרים מרבים ולא היו להם נסכים, יביאו פר אחד ונסכיו ולא יקרבו כלן בלא נסכיו: ג הפר והאילים והכבשים והשעיר אינן מעכבין את הלחם, ולא הלחם מעכבין. הלחם מעכב את הכבשים, והכבשים אינן מעכבין את הלחם, דברי רבי עקיבא. אמר שמעון בן ננס, לא כן, אלא הכבשים מעכבין את הלחם, והלחם אינו מעכב את הכבשים, שכן מצינו, כשהיו ישראל במדבר ארבעים שנה, קרבו כבשים בלא לחם, אף כן יקרבו כבשים בלא לחם. אמר רבי שמעון, הלכה כדברי בן ננס, אבל אין הטעם כדבריו, שכל האמור בחמש הפקודים, קרב

but the offerings stated in the Book of Leviticus were not offered in the wilderness [hence there was no need for bread]; however, when they came into the land of Israel they offered both kinds. Why then do I say that the lambs may be offered without the [loaves of] bread? Because the lambs [which were peace-offerings] render themselves permissible [to be eaten, through the burning of their sacrificial fats on the altar] without the [loaves of] bread. However, the [loaves of] bread may not be offered without the lambs, since there is nothing that renders it permissible [since it is only the sacrificing of the lambs which permits the loaves to be eaten].

(4) The [lack in the order of precedence of the] daily [morning *tamid*] offerings does not invalidate the additional [*mussaf*] offerings [i.e., if the *mussaf* was offered before the *tamid*], nor does [the absence of precedence of] the additional [*mussaf*] offerings invalidate the daily [evening *tamid*] offerings [i.e., if the evening *tamid* was offered before the *mussaf*, it is still valid]; moreover, of the additional [*mussaf*] offerings the [absence of] one does not invalidate the other [i.e., in the event of a Shabbat on Rosh Hodesh when two *mussafim* are sacrificed, first the Shabbat offering, followed by the one for Rosh Hodesh: if he reversed the order, it is still valid]. If [when the altar was first built, it was not yet dedicated for use in time for the morning *tamid* sacrifice, then they must not offer the evening *tamid* sacrifice. Once, however, the altar was already dedicated, if] they did not offer the lamb in the morning [i.e., the morning *tamid*], they still must offer [the lamb] towards evening [i.e., the evening *tamid*]. Rabbi Shimon

רבנו עובדיה מברטנורא

בן ננס. דכבשים מעכבים את הלחם: אבל אין הטעם כדבריו. דהוא אומר במדבר קרבו כבשים דשלמים, ולא היא: שכל האמור בחומש הפקודים. בספר במדבר. כגון קרבנות מוספים האמורים בפרשת פינחס, קרבו במדבר: וכל האמור בתורת כהנים. דהיינו בספר ויקרא. לא קרבו במדבר. והנך כבשים האמורים באמור אל הכהנים כגון הנך שבעה כבשים ופר ואילים לעולה דעל הלחם ושני כבשים דשלמים לא קרבו במדבר: לחם בלא כבשים אין לי מי יתירנו. שאין הלחם מותר באכילה לכהנים עד שיקרבו כבשים. והלכה כרבי שמעון: ד התמידים אינן מעכבין את המוספים. בגמרא מפרש, דלענין קדימה קאמר דאין מעכבין זה את זה, דאי בעי תמידין מקריב ברישא, ואי בעי מוספין מקריב ברישא, ואע"ג דכתיב וערך עליה העולה, ומשמע העולה דהיינו עולת תמיד תהא ראשונה לכל הקרבנות, אין זה אלא למצוה בעלמא אבל לא לעכב: אמר ר' שמעון

במדבר. וכל האמור בתורת כהנים, לא קרב במדבר. משבאו לארץ, קרבו אלו ואלו. ומפני מה אני אומר יקרבו כבשים בלא לחם, שהכבשים מתירין את עצמן (בלא לחם). לחם בלא כבשים, אין לו מי יתירנו: ד התמידין אינן מעכבין את המוספים, ולא המוספים מעכבין את התמידין, ולא המוספים מעכבין זה את זה. לא הקריבו כבש בבקר, יקרבו בין הערבים. אמר רבי שמעון,

says: When is this so? Only when they had acted under constraint or in error, but if they acted deliberately and did not offer the lamb in the morning, they [i.e., those same priests] may not offer [the *tamid* lamb] towards evening [however, other priests do]. If they did not burn the morning incense, they

[do] burn the evening [incense]. Rabbi Shimon says: The whole of it [i.e., both morning and evening portions of incense] was burned towards evening [the *halachah* does not follow Rabbi Shimon. And, according to the *Tanna kamma*, why the difference between the *tamid* sacrifices and the incense offerings?] Because the golden altar was dedicated only by the [evening] incense of spices [therefore, regardless of whether or not it was dedicated yet, if the morning incense was not offered, the evening incense is offered], the altar for the burnt-offering [however, is dedicated] only by the daily [*tamid*] offering of the

רבנו עובדיה מברטנורא

אימתי וכו'. בגמרא מפרש דמתניתין חסורי מחסרא והכי קתני, לא הקריבו כבש בבוקר לא יקריבו בין הערבים, במה דברים אמורים שלא נתחנך המזבח, אבל נתחנך המזבח יקריבו בין הערבים. אמר ר' שמעון אימתי בזמן שהיו אנוסים או שוגגים, אבל אם היו מזידיים ולא הקריבו כבש בבוקר לא יקריבו בין הערבים. והכי פירושו, לא הקריבו התמיד של שחר לא יקריבו התמיד של בין הערבים, דהכי מירדש קרא, אם את הכבש אחד תעשה בבוקר הוכשר שני ליקרב בין הערבים, ואי לא לא. במה דברים אמורים שלא נתחנך מזבח, דהאי קרא בחינוך כתיב בפרשת ואתה תצוה, דכתיב לעיל מיניה וזה אשר תעשה על המזבח. אבל נתחנך מזבח שכבר הקריב עליו קרבנות, אפילו לא הקריב תמיד של שחר יקריב תמיד של בין הערבים, דכתיב בפרשת פינחס ואת הכבש השני תעשה בין הערבים כמנחת הבוקר וכנסכו, ובהואו קרא לא כתיב את הכבש האחד תעשה בבוקר, ותניא בספרי האי קרא למה נאמר והלא נאמר למעלה בפרשה ואת הכבש השני וגו', לפי שנאמר עמו את הכבש אחד תעשה בבוקר, הרי שלא הקריבו של שחר שומע אני שלא יקריבו של בין הערבים, תלמוד לומר קרא בתרא ואת הכבש השני, מגיד לך שאם לא הקריב של שחר יקריב של בין הערבים, אבל אם מזידיים כו' לא יקריבו בין הערבים, אותן המזידיים. אבל כהנים אחרים יכולים להקריבו: **לא הקטירו קטורת בבוקר יקטירו בין הערבים**. דקטורת לא שכיחא בחד גברא שיקטיר קטורת פעמים רבות כמו בעולה, כדאמרין ביומא שלא שנה בה אדם מעולם מפני שהיא מעשרת דכתיב (דברים לג) ושימו קטורה באפך וסמך ליה ברך ה' חילו, הלכך לא קנסינן להו, שמתוך שהיא חביבה עליהם לא פשעי בה ואינן מצוי שיניחו אותה מזידין. ואין הלכה כר' שמעון בשתייהו: **שאיין מחנכים את מזבח הזהב אלא בקטורת הסמים**. של בין הערבים. דכתיב (שמות ל) בבוקר בהיטיבו את הנרות יקטירנה, כלומר כשמשך את המנורה מן האפר שיש שם מהדלקת הנרות. ואי לאו דעבד הדלקה באורתא,

אימתי, בזמן שהיו אנוסים או שוגגין. אבל אם היו מזידין ולא הקריבו כבש בבוקר, לא יקריבו בין הערבים. לא הקטירו קטורת בבוקר, יקטירו בין הערבים. אמר רבי שמעון, וכלה היתה קרבה בין הערבים, שאין מחנכין את מזבח הזהב אלא בקטורת הסמים (של בין הערבים), ולא מזבח העולה אלא

morning [and therefore, regarding an altar which was not yet dedicated, if one did not offer the morning *tamid*, one may not offer the evening *tamid* since the altar must first be dedicated]. The table [is] only [dedicated] by the show-bread on the Sabbath, and the menorah, only by [the kindling of] the seven lamps, towards evening.

(5) The High Priest's shallow pan meal-offering [which consisted of “One-tenth of an *eifah* of the fine flour for a perpetual meal-offering; half of it

in the morning, and half of it in the evening” (Leviticus 6:13) which is brought from his house], must not be brought in [two separate] halves; rather, he must bring one whole tenth [*eifah* of the fine flour] and then divide it, offering one half in the morning and one half towards evening. If the [High] Priest that offered the half in the morning died and they appointed another priest in his stead, [the successor] may not bring the one half-tenth from his house, nor [may he use] the remaining half-tenth of the first [High Priest], but he must bring one whole tenth and divide it, offering one half [in the evening] and leaving the other half to perish [i.e., become disqualified by remaining overnight (לינה) which is then burned]. Thus the result is that two halves are offered and two halves [the original remaining half of the High priest who died and this one] are left to perish. If they did not appoint another priest in his stead, at whose expense was it offered? Rabbi Shimon says: At the expense of the community [the verse states **חַק עוֹלָם** חק עולם — “an eternal statute;” (ibid. verse 15) Rabbi Shimon reads **חַק עוֹלָם** — a statute

רבנו עובדיה מברטנורא

מאי בעי למתקן בצפרא, אלמא חינוך המנורה בין הערבים. וכיון דמנורה נתחנכה בערב, קטורת נמי נתחנכה בערב, דכתיב (שם) ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה: **ה חביתיה כהן גדול**. מנחת כהן גדול שמביא בכל יום. ועל שם דכתיב בה (ויקרא ו) על מחבת בשמן תעשה, משום הכי קרי לה חביתין: **לא היו באות חצאיין**. שלא יביא מביתו חצי עשרון בבוקר וחצי עשרון בערב: **לא חצי עשרונו של ראשון**. שנשאר מן העשרון שלם שהביא הראשון שמת ולא קרב אלא חציה: **ושני חציין אובדיים**. חצי עשרונו של ראשון שמת, וחצי עשרונו של זה שעמד: **משל צבור**. דכתיב חק

בתמיד של שחר, ולא את השלחן אלא בלחם הפנים בשבת, ולא את המנורה אלא בשבעה נרותיה בין הערבים: **ה חביתיה כהן גדול**, לא היו באות חציים, אלא מביא עשרון שלם, וחוצהו, ומקריב מחצה בכקר, ומחצה בין הערבים. וכהן שהקריב מחצה בשחרית ומת ומנו כהן אחר תחתיו, לא יביא חצי עשרון מביתו, ולא חצי עשרונו של ראשון, אלא מביא עשרון שלם, וחוצהו, ומקריב מחצה, ומחצה אבר. נמצאו שני חציים קרבין, ושני חציים אובדיין, לא מנו כהן אחר, משל מי היתה קרבה. רבי שמעון אומר, משל צבור.

רבי יהודה אומר, משל יורשים. ושלמה היתה
 for the עולם, i.e., for the Congregation] but Rabbi Yehudah says: At the
 expense of the heirs; [the verse states
 קרבה:

“And the priest who is anointed from among his descendants instead of him will prepare it,” (ibid.) Rabbi Yehudah reads תחתיו מבניו — either the anointed one, if he is alive and if he died then תחתיו מבניו — one of his children in his stead shall make it]. Moreover [both agree that while no substitute was yet appointed as High Priest] one whole [tenth of an *efah*] was offered [both in the morning and in the evening; the *halachah* follows Rabbi Yehudah].

רבנו עובדיה מברטנורא

עולם, חק זה יהא משל עולם, כלומר משל צבור מתרומת הלשכה: ר' יהודה אומר משל יורשים. דכתיב (שם) והכהן המשיח תחתיו מבניו, והבי משמע, והכהן המשיח שמת, תחתיו אחד מבניו יעשה אותה: ושלמה היתה קרבה. כל זמן שהיא באה משל צבור לר' שמעון או משל יורשים לר' יהודה, שלימה היתה קרבה, עשרון שלם ולא חצי עשרון. ר' שמעון מפיק לה מכליל תקטר, שלא יקטירנה לחצאים אלא כולה כשהיא באה משל צבור. ור' יהודה מפיק לה מדכתיב מבניו יעשה אותה, כשאחד מבניו יקריב לאחר שמת אביו דהיינו היורשים, יעשה אותה ולא חציה. והלכה כר' יהודה שמשל יורשים היא באה: